

PELAKSANAAN PIAWAIAN PEMBANGUNAN FASILITI PENGINAPAN
DALAM KAWASAN HUTAN LINDUNGAN
DI MALAYSIA

RIRY ZAIMORA

Tesis ini dikemukakan
sebagai memenuhi syarat penganugerahan
ijazah Sarjana Sains (Perancangan Bandar & Wilayah)

Fakulti Alam Bina
Universiti Teknologi Malaysia

MEI 2006

Teristimewa buat ayahandaku tercinta Zainir Abbas , Ibundaku Yusnaniar, kakakku Tanti, istreku tercinta dan teman-teman atas segala dorongan, bantuan dan doa yang diberikan selama ini.

PENGHARGAAN

Bersyukur saya ke hadrat Allah SWT kerana dengan limpah dan kurnianya dapat saya menyempurnakan Projek Sarjana ini dengan sempurna dan berjaya disiapkan walaupun menghadapi pelbagai halangan dan rintangan yang sungguh mencabar. Di dalam kesempatan ini saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih yang ditujukan kepada Prof. Madya Dr. Amran Hamzah, atas segala bimbingan, tunjuk ajar, nasihat dan bantuan yang diberikan sepanjang tempoh penyediaan projek ini.

Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih yang tidak terhingga ditujukan kepada pensyarah, Prof. Madya Dr. Zainab Khalifah, En. Ahmad Tajudin Hj Kecik, dan Puan Nor Azina Dahlan serta semua pensyarah-pensyarah Fakulti Alam Bina Universiti Teknologi Malaysia atas segala tunjuk ajar, nasihat dan bantuan yang diberikan sepanjang tempoh pengajian.

Terima kasih juga kepada Dr. Rahmad, En. Hafis, En. Hasnizam, dan para kakitangan di Ibu Pejabat Jabatan PERHILITAN Kuala Lumpur, Taman Negeri Perlis, Taman Negara Endau-Rompin, Taman Negara Pahang, Jabatan Kerja Raya yang telah menghulurkan bantuan sepanjang penyelidikan dengan sentiasa bersedia dan memberikan kerjasama yang baik semasa menjalankan kajian ini. Akhir sekali, terima kasih kepada rakan-rakan G29 dan rakan-rakan seperjuangan.

ABSTRAK

Tesis ini merupakan kajian yang bertujuan untuk melihat dan menilai keberkesanan pelaksanaan piawaian pembangunan fasiliti penginapan pada kawasan hutan lindungan di Malaysia melalui kesepaduan bangunan dengan lingkungan persekitaran. Kajian ini juga mengutarakan prinsip-prinsip pembangunan yang lebih bersesuaian untuk diterapkan dan diamalkan pada pembangunan fasiliti penginapan di dalam kawasan lindungan yang sediaada di Malaysia. Metod yang dipakai dalam menjalankan kajian ini adalah kombinasi kaedah kualitatif dan kuantitatif. Dalam menganalisis data, pengkaji menggunakan teknik penilaian matrik. Secara prinsipnya, kajian ini dibahagikan kepada 4 bahagian rangka kerja. Pada bahagian pertama akan melihat dan membincangkan apa yang menjadi piawaian dan konsep pembangunan dalam kawasan lindungan secara keseluruhan. Manakala pada bahagian kedua akan menilai sejauh mana pengamalan daripada piawaian dan konsep pembangunan ini dilaksanakan di Malaysia. Penilaian yang dilakukan meliputi perancangan tapak dan perancangan bangunan. Pada bahagian ketiga membincangkan tentang prinsip-prinsip pembangunan yang bersesuaian dengan kawasan lindungan. Hasil kajian mendapati pembangunan yang selama ini dilaksanakan di Malaysia belumlah sepenuhnya mengamalkan prinsip-prinsip dan piawaian pembangunan sebenarnya. Pada bahagian keempat kajian, pelbagai cadangan sebagai panduan yang boleh diamalkan dalam penyediaan fasiliti penginapan pada kawasan hutan lindungan diusulkan.

ABSTRACT

This thesis is a research with a purpose to observe and evaluate the effectiveness of the implementations of accommodation facility development standard for forest protected area in Malaysia by looking at suitability between building and the surrounding. This thesis also suggests development principles which are more suitable to be used and implemented on existing accommodation facility development in Malaysia. The method used in the research is a combination of qualitative and quantitative. In data analysis, the researcher used the matrix evaluation technique. Basically, this research is divided into four part of frame work. The first part discusses what would be the standard and concept of development in the forest protected area in general. The second part evaluates how far the practice of this standard and concept development is implemented in Malaysia. The evaluation includes site planning and building design. The third part discusses the development principles which are suitable for protected area. The research shows that development in Malaysia all this while do not fully implementing the real development principle and standard. The fourth part of this research offer various suggestions as a guide which can be used in preparing accommodation facility within forest protected area in Malaysia.

KANDUNGAN

BAB	PERKARA	MUKA SURAT
	Judul	
	Perakuan	ii
	Dedikasi	iii
	Penghargaan	iv
	Abstrak	v
	Abstract	vi
	Kandungan	vii
	Senarai Jadual	xv
	Senarai Rajah	xviii
	Senarai Gambar	xix
	Senarai Lampiran	xxii
1.	PENGENALAN	
	1.1. Pendahuluan	1
	1.2. Latar Belakang Penyelidikan	4
	1.3. Persoalan Kajian	7
	1.4. Matlamat dan Objektif Kajian	9
	1.5. Skop Kajian	10
	1.6. Kawasan Kajian	10
	1.7. Metodologi Penyelidikan	13
	1.8. Pendekatan Kajian	13

1.8.1. Peringkat Pertama	14
1.8.2. Peringkat Kedua	15
1.8.3. Peringkat Ketiga	15
1.8.4. Peringkat Keempat	16
1.9. Penulisan Sistematis	18
1.10. Rumusan	19

2. PRINSIP DAN KONSEP PEMBANGUNAN FASILITI PENGINAPAN DI TAMAN NEGARA

2.1. Pengenalan	20
2.2. Kawasan Lindungan dan Ekopelancongan	21
2.2.1. Defenisi dan Falsafah Ekopelancongan	21
2.2.2. Hubungan Kawasan Lindungan dengan Ekopelancongan	22
2.2.3. Prinsip-prinsip Pembangunan dalam Eko-pelancongan	22
2.3. Kawasan Lindungan dan Prinsip Pembangunannya	24
2.3.1. Definisi Kawasan Lindungan dan Penginapan	24
2.3.2. Prinsip-prinsip Bangunan untuk Kawasan Lindungan	26
2.3.2.1 Objektif Penyediaan Fasiliti.	26
2.3.2.2 Alam Semulajadi Sebagai Pola dalam Perancangan dan Pembinaan	27
2.3.2.3 Interaksi dengan Alam	29
2.3.2.4 Keseimbangan Perancangan dengan Alam Sekitar	29
2.3.2.5 Penggabungan dengan Persekitaran	31
2.3.2.6 Keselesaan Pengguna	32
2.3.2.7 Mengelakkan Bahaya Persekitaran atau Bencana Alam	34
2.4. Konsep-konsep Bangunan untuk Kawasan Lindungan	34
2.4.1 Konsep Senibina	34

2.4.1.1	Eko-Senibina	34
2.4.1.2	Senibina Organik	35
2.4.1.3	Senibina Vernakular	36
2.4.1.4	Bentuk Senibina	38
2.4.2	Landskap	39
2.4.2.1	Perancangan Tapak	39
2.4.2.2	Agihan dan Tumpuan Jenis Bangunan	40
2.4.2.3	Perhubungan antara Susun Atur Bangunan	40
2.4.2.4	Mengekalkan Pemandangan	41
2.4.3	Kualiti Bangunan	42
2.4.3.1	Kualiti Binaan	42
2.4.3.2	Bahan Bangunan	43
2.5	Pertimbangan dalam Perancangan Bagunan	45
2.5.1	Pertimbangan Pengaruh Alam Persekitaran	45
2.5.2	Pertimbangan Penggunaan Bahan Binaan	46
2.5.3	Pertimbangan Model Bangunan	47
2.5.3.1	Gaya dan Motif Tempatan	47
2.5.3.2	Warna Bangunan	47
2.5.3.3	Rekabentuk Atap	48
2.5.4	Pertimbangan Kecekapan Tenaga	49
2.5.5	Pertimbangan Penggunaan Teknologi	50
2.5.6	Penyelenggaraan Kawasan dan Kemudahan	51
2.6	Rekabentuk Bangunan di dalam Taman Negara	52
2.6.1	Rekabentuk Bangunan	52
2.6.2	Kemudahan bagi Orang Kurang Upaya	54
2.7	Kemudahan Penginapan di beberapa Taman Negara	55
2.7.1	Taman Negara Maputaland, Afrika Selatan	55
2.7.2	Taman Nasional Pench, India	56
2.7.3	Taman Negara Corbett, India	58
2.7.4	Taman Nasional Hwange, Zimbabwe	60
2.7.4.1	Sikumi	61
2.7.4.2	Khatsana	62
2.7.5	Taman Nasional Komodo Flores, Indonesia	62

	2.7.5.1 Range Komodo	62
	2.7.5.2 Bejo Eko-lodge	63
2.8	Rumusan	64
3.	METODOLOGI PENYELIDIKAN	
3.1	Pengenalan	68
3.2	Falsafah dan Kaedah Penyelidikan	69
	3.2.1 Teknik Pendekatan Kuantitatif dan Kualitatif	69
	3.2.1 Perbandingan Kaedah Kuantitatif dan Kualitatif	70
3.3	Pendekatan Kajian	73
3.4	Instrumen Kajian dan Teknik Pengumpulan Data	75
	3.4.1 Tinjauan Perpustakaan	75
	3.4.2 Analisis Kandungan	75
	3.4.3 Temubual	76
	3.4.4 Pemerhatian Lapangan	78
3.5	Teknik Analisis Data	80
	3.5.1 Kaedah Penilaian Matrik	80
	3.5.2 Pengukuran Terhadap Alternatif Terpilih	82
3.6	Rumusan	83
4.	PROSES PEMBANGUNAN DALAM KAWASAN LINDUNGAN DI MALAYSIA	
4.1	Pengenalan	84
4.2	Perancangan dan Dasar-Dasar Pembangunan	85
	4.2.1 Kementerian Pelancongan Malaysia	85
	4.2.2 Dasar-dasar dalam Perancangan Pelancongan dan Ekopelancongan	86
	4.2.2.1 Pelan Pelancongan Nasional (NTP 1992)	86
	4.2.2.2 Pelan Ekopelancongan Kebangsaan (NEP)	87
4.3	Agensi-agensi Pengurusan Pembangunan Kawasan Lindungan	89

4.3.1	Jabatan Perlindungan Hutan dan Hidupan Liar (PERHILITAN)	89
4.3.2	Jabatan Perhutanan	94
4.4	Agensi-agensi Pelaksana Pembangunan Di Kawasan Lindungan	95
4.4.1	Jabatan Kerja Raya (JKR)	95
4.4.2	Agensi-agensi Lain	98
4.5	Pengurusan dan Pelaksanaan Pembangunan di beberapa Taman Negara	98
4.5.1	Taman Negara Pahang	98
4.5.2	Taman Negara Endau-Rompin	99
4.5.3	Taman Negeri Perlis	100
4.6	Rumusan	100
5.	KAJIAN KES	
5.1	Pengenalan	103
5.2	Taman Negeri Perlis	104
5.2.1	Penumbuhan Taman Negeri Perlis	104
5.2.2	Pengurusan dan Pelaksanaan Pembangunan	105
5.2.3	Proses Pembangunan	106
	5.2.3.1 Sebelum Tahun 1999	106
	5.2.3.2 Tahun 1999 Sehingga Sekarang	107
5.2.4.	Konsep Pembangunan dan Tema	108
5.2.5	Kemudahan Penginapan di Taman Negeri Perlis	110
5.3	Taman Negara Endau-Rompin	114
5.3.1	Pengenalan Taman Negara Endau-rompin	114
5.3.2	Pengurusan Taman Negara Endau-Rompin	115
5.3.3	Pembangunan Fasiliti Penginapan di Taman Negara Endau-Rompin	116
	5.3.3.1 Tahun 1993 – 1996	116
	5.3.3.2 Tahun 1998 – 2000	118
	5.3.3.3 Tahun 2001 – 2003	119

	5.3.3.4 Pada Masa 2003 keatas	121
	5.3.4 Kemudahan yang Disediakan	122
5.4	Taman Negara Pahang	126
	5.4.1 Pengenalan Mengenai Taman Negara Pahang	126
	5.4.2 Pengurusan dan Pelaksanaan Pembangunan	127
	5.4.3 Kemudahan Sokongan	127
	5.4.4 Kemudahan Penginapan	129
	5.4.5 Mutiara Taman Resort	130
5.5	Rumusan	133
6.	ANALISIS KEBERKESANAN	
6.1	Pengenalan	135
6.2	Latar Belakang Pengurusan dan Pelaksanaan Pembangunan Fizikal	136
6.3	Pemilihan Kriteria	137
6.4	Analisis Terhadap Perancangan Tapak Bangunan	140
	6.4.1 Sensitif Terhadap Persekitaran	140
	6.4.1.1 Impak Pembangunan Terhadap Persekitaran	140
	6.4.1.2 Mengelakkan Bangunan dari Bahaya Persekitaran	141
	6.4.2 Konsep Pembangunan Tapak	143
	6.4.2.1 Alam Dijadikan sebahagai Pola Perancangan.	143
	6.4.2.2 Interaksi dengan Alam Persekitaran	145
	6.4.3 Landskap	147
	6.4.3.1 Kepadatan Bangunan	147
	6.4.3.2 Pengagihan dan Daya Tarikan	149
	6.4.3.3 Jarak Antara Bangunan	148
6.5	Analisis Terhadap Perancangan Bangunan	149
	6.5.1 Konsep Bangunan	149
	6.5.1.1 Konsep Eko-senibina	150

6.5.1.2	Senibina Vernakular	151
6.5.1.3	Senibina Organik	153
6.5.1.4	Bentuk Senibina	154
6.5.2	Reka Bentuk Bangunan	156
6.5.2.1	Pengabungan Bangunan dengan Lingkungan	156
6.5.2.2	Bentuk Atap	157
6.5.2.3	Pengunaan Bahan Binaan	159
6.5.3	Elemen Bangunan	161
6.5.3.1	Pengudaraan	161
6.5.3.2	Warna Atap Bangunan	162
6.5.4	Pemanfaatan Teknologi pada Bangunan	163
6.5.4.1	Kitar Semula Tenaga	163
6.5.4.2	Penjimatan Penggunaan Tenaga dan Pengunaan Teknologi Sederhana	166
6.5.5	Rekabentuk dan Kemasan Bangunan	167
6.5.5.1	Persepaduan Warna Bangunan Dengan Persekitarannya	168
6.5.5.2	Rekabentuk Dan Kemasan Akhir Bangunan	169
6.6	Penilaian Secara Keseluruhan	170
6.6.1	Penilaian Terhadap Perancangan Tapak dan Perancangan Bangunan	170
6.6.2	Pengukuran Hasil Penilaian	175
6.7	Rumusan	176
7.	PERBINCANGAN DAN CADANGAN KAJIAN	
7.1	Pendahuluan	177
7.2	Perancangan, Pengurusan dan Pelaksanaan	178
7.2.1	Penyediaan dan Kululusan Pelan Pembangunan	179
7.2.2	Pengamalan Piawaian dan Pelaksanaan Pembangunan	180
7.3	Implementasi antara Teori dan Amalan	181

7.4	Cadangan Kajian	184
7.4.1	Prinsip-prinsip Pembangunan di Kawasan Lindungan	184
7.4.1.1	Keseimbangan Perancangan dengan Lingkungan 1	185
7.4.1.2	Berpandukan pada Alam	186
7.4.1.3	Kitar Semula Tenaga	188
7.4.1.4	Menciptakan Hubungan Bangunan dengan Persekitaran	189
7.4.1.5	Interaksi Bangunan dan Persekitaran	190
7.4.1.6	Menciptakan Imej yang Interaktif	191
7.4.2	Pengamalan Prinsip-prinsip pada Perancangan Tapak	192
7.4.3	Pengamalan Prinsip-prinsip pada Perancangan Bangunan	194
7.4.4	Rekabentuk dan Senibina Bangunan	195
7.4.5	Utiliti Bangunan	196
7.5	Kajian Lanjutan	198

Senarai Rujukan 199-210

Lampiran A-I 211-222

SENARAI JADUAL

NO. JADUAL	TAJUK	MUKA SURAT
1.1	Taburan Bilangan Pelancong Dunia Tahun 1990-2003	2
1.2.	Kategori Kawasan Lindungan Mengikut IUCN	3
1.3	Taburan Bilangan Pelancong Malaysia Tahun 2000-2004	7
2.1	Prinsip-prinsip Pembangunan Ekopelancongan oleh TIES	23
2.2	Prinsip-prinsip Pembangunan Ekopelancongan Mengikut Wight (1993)	23
2.3	Perrancangan Tapak Bangunan	66
2.4	Perancangan pada Bangunan	67
3.1	Perbandingan Metode Kuantitatif (<i>Positivists</i>) dan Kualitatif (<i>Interpretivists</i>)	71
3.2	Empat Metode Utama dalam Menjalankan Kaedah Kualitatif dan Kuantitatif	74
3.3	Pengumpulan Data Skunder dan Objektif Analisis Kandungan	76
3.4	Pengumpulan Data-data Melalui Temubual	78
3.5	Pengumpulan Data dan Objektif Semasa Kajian Lapangan	79
3.6	Model Penilaian Matrik	81

3.7	Langkah-langkah dalam Metod Penilaian Matrik	82
4.1	Pembagian Seksyen Terkandung dalam Pelan Ekopelancongan Negara	87
4.2	Tujuan Penumbuhan dan Penglibatan Jabatan Perhilitan	90
4.3	Bilangan Hutan Lipur di Semenanjung Malaysia	95
4.4	Piawaian Kerja Bangunan yang Dikeluarkan oleh JKR	97
4.5	Perancangan, Pengurusan dan Pelaksanaan Pembangunan di Kawasan Kajian	101
4.6	Pelaksanaan Pembangunan di Kawasan Kajian	102
5.1	Kemudahan di Taman Negeri Perlis	113
5.2	Komponen Kemudahan yang Disediakan di Taman Negara Endau-Rompin	123
5.3	Pelbagai Kemudahan dan Perkhidmatan di Taman Negara Pahang	128
6.1	Latar Belakang Pengurusan dan Pelaksanaan Pembangunan	136
6.2	Kriteria-kriteria Penilai dalam Perancangan Tapak	137
6.3	Kriteria-kriteria Penilai dalam Perancangan Bangunan	138
6.4	Pemberian Markah Terhadap Kriteria yang Dinilai	139
6.5	Peratusan Jumlah Pokok yang Dibuang	141
6.6	Bilangan Bangunan yang Berkemungkinan Menghadapi Bahaya Persekitara	142
6.7	Pengamalan Keempat Prinsip yang Menjadikan Alam Sebagai Pola Perancangan	144
6.8	Bilangan Bangunan Mengikut Ketinggian	145
6.9	Kepadatan Bangunan Perhektar	146
6.10	Pengamalan Prinsip Penggagihan dan Daya Tarikan	148
6.11	Pengamalan Asas Konsep Eko-senibina	151
6.12	Peratusan Bangunan yang Berkonsep Senibina Vernakular	152
6.13	Pengamalan Konsep Senibina Organik pada Bangunan	153

6.14	Pengamalan 4 Unsur dalam Bentuk Senibina Bangunan	155
6.15	Pengamalan Prinsip Rekabentuk Bangunan	157
6.16	Peraturan Bangunan dengan Kecondongan Atap $>30^\circ$	158
6.17	Pemanfaatan Bahan Binaan Tempatan pada Bangunan	160
6.18	Peraturan Bangunan yang Menggunakan Pengudaraan Semulajadi untuk Pengaliran Udara dalam Ruangan	161
6.19	Pengunaan Warna Alam pada Atap Bangunan	163
6.20	Penilaian pada Kriteria Kitar Semula Tenaga	165
6.21	Pengamalan Prinsi-prinsip Penjimatan Tenaga dan Penggunaan Teknologi Sederhana pada Bangunan	167
6.22	Markah Keseluruhan dalam Perancangan Tapak	172
6.23	Markah Keseluruhan dalam Perancangan Bangunan	173
6.24	Penilaian Kriteria Secara Keseluruhan	174
6.25	Peraturan Pengamalan Kriteria yang Berkesan	175

SENARAI RAJAH

NO. RAJAH	TAJUK	MUKA SURAT
1.1	Carta Aliran Pendekatan Kajian	17
2.1	Cara Membina Bangunan yang Menjimat Tenaga dan Bahan Menurut Schwarz (1982)	33
2.2	Konsep Dasar Eko-senibina menurut Krusche	35
4.1	Cartar Aliran Menguruskan Pelaksanaan Projek Pembangunan oleh Jabatan Perhilitan dan JKR	93
5.1	Pengurusan dan Pelaksanaan Pembangunan di Taman Negeri Perlis	106
7.1	Perancangan, Pengurusan dan Pelaksanaan	178
7.2	Konsep Perancangan dalam Kawasan Lindungan	182
7.3	Perbezaan dalam Mengimplementasikan antara Prinsip dan Amalan	183

SENARAI GAMBAR

NO. GAMBAR	TAJUK	MUKA SURAT
1.1	Peta Kawasan Kajian	12
2.1	Contoh Kawasan Lindungan yang dalam Ketegori IUCN	25
2.2	Tataletak Bangunan yang Baik	30
2.3.	Pengudaraan Alami pada Bangunan	30
2.4	Beberapa Bentuk Atap Bangunan	31
2.5	Contoh Bangunan Memekai Konsep Senibina Organik	36
2.6	Pengambilan Unsur Alam Untuk Rekabentuk Bangunan.	37
2.7	Contoh Rumah Tradisional di Filipina,	37
2.8	Pendekatan Terhadap Perhubungan Antar Bangunan	41
2.9	Contoh Fasiliti Penginapan di Kawasan Lindungan Ponderosa Lodge yang Tetap Mengekalkan Sudut Pandang.	42
2.10	Contoh Perbezaan dalam Rekabentuk Bangunan	45
2.11	Contoh Penggunaan Gaya Senibina Tempatan	47
2.12	Tiga Buah Rekebentuk Atap yang Umum Digunakan	49
2.13	Perbezaan Rekabentuk Bangunan di Kawasan Lindungan dan Kawasan Bandar	53
2.14	Reka Bentuk Kotej di Maputaland yang Menyatu dengan Alam Persekitaran	56
2.15	Rekabentuk yang Memadukan Senibina Tempatan	57
2.16	Contoh Rekabentuk Tingkap yang Baik	58

2.17	Fasiliti Penginapan dalam Taman Negara Corbett	59
2.18	Rekabentuk Tradisional akan Memberikan Kesan Tersendiri bagi Pelawat.	59
2.19	Kemudahan Penginapan Malari Cottage	60
2.20	Kemudahan Penginapan Sikumi yang meniru Rekabentuk Senibina Tempatan	61
2.21	Rumah Pokok di Daerah Khatsana	62
2.22	Rekabentuk Penginapan yang Unik dan Sangat Nyaman	63
2.23	Fasiliti yang Telah Mengamalkan Prinsip Kitar Semula	64
5.1	Zon 2A yang Merupakan Pusat Pelawat.	109
5.2	Zon 2B yang Diperuntukan Untuk Kawasan Penginapan	109
5.3	Kotej Teratai V.I.P	110
5.4	Kotej Teratai Biasa	111
5.5	Asrama Merupakan Penginapan bagi Pelawat yang Datang Secara Kumpulan	112
5.6	Keaneka Ragaman Haiwan dan Tumbuhan di Taman Negara Endau-Rompin	114
5.7	Diantara Kemudahan dalam Taman Negara Edau-Rompin	115
5.8	Rumah Orang Asli Sebagai Tempat Tinggal Sementara Bagi Pelancong	116
5.9	Bangunan yang Awal Dibina Dengan Konsep A-frame	117
5.10	Bangunan Kotej yang Menggunakan Konsep Simenfero	118
5.11	Rekabentuk Kotej yang Dibangun Tahun 1998	119
5.12	Pelbagai Kemudahan Sokongan yang Dibina Tahun 1998-2000	119
5.13	Penambahan Kemudahan Seperti Tempat Masak	120
5.14	Perbezaan Rekabentuk Antara Kotej V.I.P dan Kotej Keluarga	121
5.15	Pembangunan Kemudahan yang Masih Terkendala	122
5.16	Diantara Kemudahan yang Disediakan.	129
5.17	Diantara Penginapan yang ada di Taman Negara	130
5.18	Kotej yang Berkonsepkan “Malaysia house”	132
5.19	Kotej Mewah dan Banglo di Mutiara Taman Negara	132

5.20	Asrama yang Diperuntukan Bagi Pelawat Yang Datang Secara Kumpulan	133
6.1	Contoh Keberadaan Tapak Bangunan yang Kurang Baik	146
6.2	Cara Mengira Jarak Antara Bangunan	159
6.3	Pemilihan Warna Bangunan	169
7.1	Contoh Pengimplementasian Pembahagian Zon untuk Bangunan di Kawasan Tapak.	193
7.2	Contoh Pengamalan Prinsip pada Bangunan	194
7.3	Contoh Rekabentuk Penginapan di Kawasan Lindungan Malaysia dengan Konsep Vernakular	196
7.4	Contoh Sumur Resapan	197

SENARAI LAMPIRAN

LAMPIRAN	TAJUK	MUKA SURAT
A	Senarai Singkatan	211
B	Senarai Nama-Nama yang Terlibat Dalam Sesisi Temubual	212
C	Kelebihan dan Kelemahan Bahan Binaan yang Berasal Daripada Rumput dan Pokok Palm	214
D	Kelebihan dan Kelemahan Bahan Binaan yang Berasal dari Bambu dan Buluh	215
E	Kelebihan dan Kelemahan Bahan Binaan yang Berasal dari Kayu	216
F	Kelebihan dan Kelemahan Bahan Binaan yang Berasal Tanah Liat dan Batu Bakar	217
G	Piawaian Perancangan Tapak Mengikut NEP 1996	218
H	Piawaian Perancangan Kotej di Kawasan Ekopelancongan Mengikut NEP 1996	220
I	Contoh Penginapan satu Lantai (dilihat dari bahagian sisi kiri dan bahagian depan)	222

BAB I

PENDAHULUAN

1.1 Pendahuluan

Perkembangan industri pelancongan masa ini telahpun menunjukkan petanda positif. Ini dibuktikan dengan meningkatnya jumlah bilangan pelancong yang berkunjung di seluruh dunia dari tahun ke tahun. Seperti yang telah dilaporkan oleh World Tourism Organization (WTO, 2004), bahawa dalam jangka masa tahun 1995-2003 jumlah pelancong yang berkunjung di seluruh dunia mengalami peningkatan antara 1.7 % - 2.8 % setiap tahun. WTO juga menjangkakan jumlah pelancong di seluruh dunia pada tahun 2020 akan mencecah angka 1.6 bilion, manakala 13.7 % daripada jumlah ini adalah pelancong yang berteraskan pada ekopelancongan. Herliczek (1996) sebelumnya telah menjangkakan bahawa bilangan pelancong-eko akan mengalami peningkatan sebanyak 25% antara tahun 1996-2005.

Melihat akan peningkatan kunjungan pelancong terutamanya pelancong dengan bentuk percutian yang berasaskan eko, menjadikan banyak negara di dunia mengembangkan bentuk percutian seperti ini. Ekopelancongan merupakan bentuk percutian yang penuh tanggung jawab terhadap lingkungan persekitarannya dalam ertikata bentuk perjalanan yang menikmati dan menambah nilai pada alam itu sendiri (Blangy dan Wood 1992). Blangy dan Wood (1992) bersependapat dengan IUCN

(1993) dimana ekopelancongan merupakan visi dan perjalanan lingkungan yang bertanggung jawab terhadap alam sekitar secara relatif tidak terganggu, dalam rangka menikmati, menghargai dan mempromosikan konservasi alam semulajadi. Kedua pengertian di atas diperkukuhkan oleh Kutay (1989) yang mengatakan bahawa ekopelancongan dapat dilihat sebagai model pengembangan daripada sebuah kawasan semulajadi yang direncanakan sebagai tempat pelancongan. Disini sangatlah jelas bahawasanya adanya perkaitan yang sangat erat antara ekopelancongan dengan kawasan lindungan, di mana keindahan alam semulajadi yang sediada di kawasan lindungan menjadi tarikan utama dari bentuk percutian seperti ini.

Jadual 1.1 Taburan Bilangan Pelancong Dunia Tahun 1990-2003

Jumlah bilangan pelancong yang berkunjung diseluruh dunia 1990-2003 (million)						
Tahun	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Pelancong didunia	451.3	545.4	685.5	683.8	703.0	690.9
Kawasan						
Afrika	9.5	12.4	15.5	15.8	16.7	16.7
Amerika	96.9	106.8	129.1	122.5	118.4	114.0
Asia dan Pacifik	62.2	92.8	124.1	126.6	137.5	126.5
Eropah	257.9	313.8	388.2	388.7	399.3	404.2
Timur Tengah	7.4	8.7	12.7	13.5	15.0	14.8
Kawasan yang belum ditetapkan	17.4	10.9	15.9	16.6	16.1	14.8
Kawasan tertentu	356.5	436.3	535.1	541.7	561.5	554.7
Kawasan lainya	77.4	98.1	133.9	125.5	125.4	121.5

Sumber : WTO, 2004

Secara am kawasan lindungan dapat diertikan sebagai satu kawasan yang mempunyai fungsi utama untuk menjaga dan melindungi warisan budaya atau alam sekitar, kehidupan haiwan dan tumbuhan, serta kehidupan ekologi yang mendukungnya (IUCN, 1991). Kawasan lindungan yang dimaksudkan oleh IUCN dapat diwujudkan sebagai kawasan untuk konservasi alam, perlindungan terhadap habitat haiwan liar, dan perlindungan terhadap monumen alam. Ciptakan kawasan seperti ini merupakan suatu cara yang umum dilakukan oleh pelbagai negara di dunia untuk melindungi dan menjaga suatu ekosistem, warisan budaya serta alam semulajadinya. Lebih dari 130 negara telah berjaya mewujudkan kawasan lindungan secara mapan dan 5 peratus daripadanya berada di daratan (McNelly, 1992). IUCN (1993) mengkategorikan kawasan lindungan kedalam 6 kategori, dimana salah satu kategorinya adalah taman negara. Untuk lebih jelasnya sila lihat Jadual 1.2.

Jadual 1.2. : Kategori Kawasan Lindungan Mengikut IUCN

Kategori	Spesifikasi
Kategori I	a. memelihara alam secara ketat/perlindungan haiwan liar. b. Kawasan yang khas diperuntukkan untuk melindungi haiwan liar.
Kategori II	Taman Negara : kawasan untuk melindungi ekosistem haiwan dan tumbuhan serta untuk rekreasi/pelancongan
Kategori III	Monumen alam : kawasan untuk perlindungan alam
Kategori IV	Kawasan lindungan untuk konservasi dan dikelola melalui satu pengurusan/satu jawatan kuasa
Kategori V	Perlindungan Landskap : kawasan lindungan untuk keperluan landskap
Kategori VI	Pengurusan sumber kawasan lindungan : kawasan lindungan untuk melindungi sumberjaya alam.

Sumber : IUCN, 1993

Dari keenam kategori kawasan lindungan ini, taman negara merupakan kawasan yang paling banyak dijadikan sebagai kawasan pelancongan (McNelly, 1992). Layaknya sebagai kawasan pelancongan, ianya juga dilengkapi dengan pelbagai prasarana dan perkhidmatan bagi memberikan kemudahan untuk pelancong, termasuklah fasiliti penginapan.

Ada perbezaan dalam penyediaan pelbagai fasiliti kemudahan dan perhidmatan di kawasan taman negara bila dibandingkan dengan penyediaan fasiliti kemudahan di kawasan pelancongan lainnya, baik dari segi konsep, prinsip-prinsip pembangunan, rekabentuk bangunan, mahupun piawaiannya. Sebagai contoh, fasiliti kemudahan pada kawasan taman negara harus dapat mencerminkan adanya pengaruh kuat dari alam persekitarannya dan disesuaikan dengan keadaan lingkungannya (Ceballos-Lascuráin, 1996). Manakala pembangunan di kawasan pantai lebih mengutamakan pemeliharaan dan pengekalan ruang terbuka serta mengutamakan pemandangan (*view*) bangunan ke arah pantai dan boleh mengunapakai teknik perencanaan am (Schwanke, 1997).

Ada perbezaan yang sangat jelas antara piawaiian, rekabentuk, dan konsep bangunan untuk fasiliti dikawasan taman negara dengan kawasan pelancongan lainnya. Selain itu, untuk mewujudkan pembangunan yang benar-benar mapan dan berkesan, meski di amalkan prinsip-prinsip dan piawaiian pembangunan (Beamiss, 1987).

1.2 Latar Belakang Penyelidikan

Pada mulanya penubuhan taman negara bertujuan untuk menjaga kelestarian, haiwan, tumbuhan, dan alam persekitaran dari sebarang pencerobohan serta sebagai

tempat penyelidikan yang berguna bagi ilmu pengetahuan, akan tetapi pada masa kini fungsi tersebut telahpun bertambah menjadi sebagai tempat pelancongan. Hal ini berlaku kerana adanya peningkatan minat dan permintaan pelancong untuk berkunjung dan melakukan percutian di kawasan taman negara. Peningkatan ini juga berkait rapat dengan peningkatan pembangunan infrastruktur dan pelbagai kemudahan di dalam kawasan taman negara. Dengan melihat kenyataan yang sedang berlaku masa ini, mendorong banyak negara di dunia termasuklah Malaysia, menjadikan taman negara sebagai salah satu kawasan pelancongan.

Dengan merujuk apa yang telah dikategorikan oleh IUCN, di Malaysia terdapat 19 buah taman negara, 3 di semenanjung Malaysia, 6 di Sabah, dan selebihnya di Serawak. Diantara 19 buah taman negara ini, ada yang telah dijadikan kawasan pelancongan seperti Taman Negeri Perlis, Taman Negara Endau-Rompin, Taman Negara Pahang, Taman Negara Kinabalu, dan Taman Negara Niah.

Sebagai kawasan pelancongan, kawasan ini telah dilengkapi dengan pelbagai kemudahan dan perhidmatan untuk pelancong termasuklah fasiliti penginapan. Sebagai contoh pada kawasan Taman Negara Pahang, dimana fasiliti penginapannya telahpun termasuk dalam klasifikasi resot empat bintang. Adakah fasiliti penginapan yang seperti ini dianggap sesuai dengan kawasan taman negara ataupun sebaliknya. Kajian ini akan mencuba untuk menilai fasiliti penginapan yang sediaada dalam kawasan taman negara di Malaysia.

Penyediaan dan pembangunan infrastruktur serta kemudahan penginapan pelancong dalam kawasan taman negara sangatlah berbeza dengan pembangunan infrastruktur dan kemudahan pelancong pada kawasan lainnya, baik dari segi konsep perencanaan, rekabentuk bangunan, mahupun dari segi piawaiannya.

Konsep pembangunan, piawaian dan rekabentuk pelbagai kemudahan pelancongan seperti tempat peranginan, hotel, dan kemudahan pelawat disetiap kawasan pelancongan dipengaruhi oleh keadaan kawasan dan berhubung kait dengan lokasi bangunan, saiz, jalinan hubungan dengan persekitaran semulajadi, seni bina, lanskap, kejuruteraan, dan nilai kualiti yang dikehendaki. Sebahagian besar piawaian hanya menentukan ciri fizikal kemudahan tersebut dengan alam persekitarannya. Disamping itu, piawaian bangunan dan rekabentuk berubah-ubah dengan amat ketara antara sebuah tempat dengan sebuah tempat yang lain, bergantung kepada konsep pembangunan khusus yang digunakan dan keadaan persekitaran setempat (Inskeep, 1991).

Di dalam pembangunan dan penyediaan kemudahan pelancong di kawasan lindungan perlu wujud satu pemahaman terhadap ciri kawasan tersebut. Pemahaman dan mengenal ciri suatu kawasan sangatlah penting dalam sebuah perancangan dan pembangunan apalagi jika dilakukan dalam kawasan lindungan yang sensitif. Seperti apa yang telah dikatakan sebelumnya bahawa pembangunan yang dilakukan dalam kawasan lindungan sangatlah erat hubungkaitnya dengan kelestarian alam persekitarannya. Janganlah sampai pembangunan yang dilakukan merosak alam semulajadi, tetapi hendaknya pembangunan tersebut dapat bersepadu dengan alam persekitaran serta memberikan keberkesanan terhadap pembangunannya.

Sebagaimana Trancik (1986) menyatakan bahawa, merekabentuk sebuah bangunan disebuah kawasan memerlukan pemahaman akan ciri kawasan secara umum dan apa yang menjadi ciri khasnya, kerana ianya dapat digunakan sebagai salah satu daripada pertimbangan dalam menciptakan pembangunan yang bersepadu dengan lingkungan.

Berdasarkan keterangan diatas, pengkaji ingin mengkaji adakah wujud keberkesanan piawaian pembangunan kemudahan penginapan dalam kawasan taman negara khasnya di Malaysia, serta adakah piawaian tersebut telahpun mewujudkan

pembangunan yang mapan dan berkesan ditinjau dari segi kesepaduan bangunan dengan alam persekitarannya.

1.3 Persoalan Kajian

Berdasarkan kajian literatur, dapat disimpulkan bahawa ada beberapa permasalahan yang timbul dalam pembangunan fasiliti penginapan di kawasan taman negara, antaranya ialah:

- Meningkatnya jumlah kedatangan pelancong ke kawasan taman negara penyebab peningkatan pembangunan di kawasan ini.

Dijangkakan tahun 2020, jumlah pelancong dunia ialah 1.56 bilion dan 13.7% (0.2 bilion) daripadanya adalah yang berteraskan eko-pelancongan (WTO, 2004). Adanya kebimbangan akan terjadinya kedatangan pelancong secara besar-besaran (*mass tourism*), dimana keperluan akan fasiliti penginapan juga akan meningkat dan taman negara akan berada pada tahap "kesesakan".

Jadual 1.3 : Taburan Bilangan Pelancong Malaysia Tahun 2000-2004

Tahun	Jumlah Pelancong Yang Datang ke Malaysia	Peratusan	Purata pertumbuhan pelancong
2000	10.22 million	22.4%	Purata Pertumbuhan pelancong dalam satu tahun 10.5%
2001	12.78 million	20%	
2002	13.29 million	3.9%	
2003	10.58 million	-25.6%	
2004	15.70 million	31.8%	

Sumber : www.mocat.org.my

- Pembangunan dan penyediaan fasiliti penginapan di kawasan lindungan terhad dibandingkan dengan kawasan lainnya.

Ukuran dan kapasiti daripada penginapan di taman negara sangatlah dihadkan, berbanding dengan kawasan lain sehingganya fasiliti penginapan disini tidak memungkinkan untuk menampung pelancong dalam jumlah yang banyak (Anderson, 1992).

- Keadaan alam persekitaran sangatlah berpengaruh terhadap pemilihan konsep, piawaian dan ciri bangunan di kawasan lindungan

Fasiliti dan kemudahan pada kawasan lindungan harus mencerminkan adanya pengaruh yang kuat dari alam persekitarannya (Ceballos-Lascuráin, 1996). Manakala pembangunan di kawasan pantai lebih mengutamakan pemeliharaan dan pengekalan ruang terbuka serta lebih mengutamakan pemandangan (*view*) bangunan ke arah pantai (Schwanke, 1997).

- Pembangunan pelbagai kemudahan dan fasiliti penginapan di dalam kawasan lindungan mempunyai prinsip-prinsip dan piawaian tersendiri.

Secara amnya, penyediaan fasiliti penginapan untuk pelancong di dalam kawasan hutan lindungan (*forest protected area*) sangatlah berbeza dengan penyediaan fasiliti penginapan di kawasan pelancongan lainnya.

Berikut adalah pertanyaan penyelidikan kajian ini :

- Apakah Malaysia telah memiliki piawaian untuk pembangunan fasiliti dan kemudahan di dalam kawasan lindungan?
- Sekiranya telah memiliki piawaian, apakah piawaian tersebut telahpun diamalkan dan dilaksanakan dalam pembangunan fasiliti penginapan di kawasan lindungan di Malaysia?

- Apakah pembangunan fasiliti penginapan yang selama ini dilaksanakan di Malaysia telah dapat memberikan kemapanan dan keberkesanan ditinjau dari segi kesepaduan bangunan dengan alam persekitarannya?

1.4 Matlamat dan Objektif Kajian

Matlamat kajian adalah untuk membentuk prinsip dan piawaian yang lebih bersesuaian bagi pembangunan fasiliti penginapan di kawasan lindungan, supaya pembangunan yang dilakukan pada masa hadapan lebih memberikan kemapanan dan berkesan jika dilihat dari segi kesepaduan bangunan dengan alam persekitarannya.

Objektif kajian ini adalah :

- Melihat serta memaparkan bagaimana pelaksanaan pembangunan fasiliti penginapan dalam kawasan lindungan di Malaysia
- Menilai pengamalan daripada prinsip dan piawaian yang sediaada pada pelaksanaan pembangunan fasiliti penginapan dalam kawasan lindungan di Malaysia
- Mencadangkan prinsip dan piawaian bagi pembangunan fasiliti penginapan dalam kawasan lindungan di Malaysia

1.5 Skop Kajian

Kajian dihadkan dengan hanya mengkaji keberkesanan pelaksanaan piawaian pembangunan kemudahan penginapan di kawasan lindungan yang berada di daratan (*forest protected area*) tidak termasuk kawasan lindungan di pulau (*marine protected area*). Definisi dan aspek kajian merangkumi :

- Definisi dan kriteria kawasan yang termasuk dalam kawasan lindungan yang berada di daratan (*forest protected area*) dalam kajian ini telah merujuk pada definisi dan kriteria yang dikeluarkan oleh IUCN.
- Kajian juga dihadkan kepada mengkaji keberkesanan piawaian fasiliti penginapan sahaja, sedangkan pembangunan infrastruktur seperti jalan, jeti dan sebagainya tidak termasuk dalam kajian ini.
- Analisis di kawasan ini meliputi perancangan tapak dan analisis terhadap fasiliti penginapan berdasarkan kepada beberapa kriteria penilaian.
- Pembahagian dan penilaian kriteria berasaskan kepada teori-teori dan piawaian pembangunan dalam kawasan lindungan yang disarankan oleh IUCN.

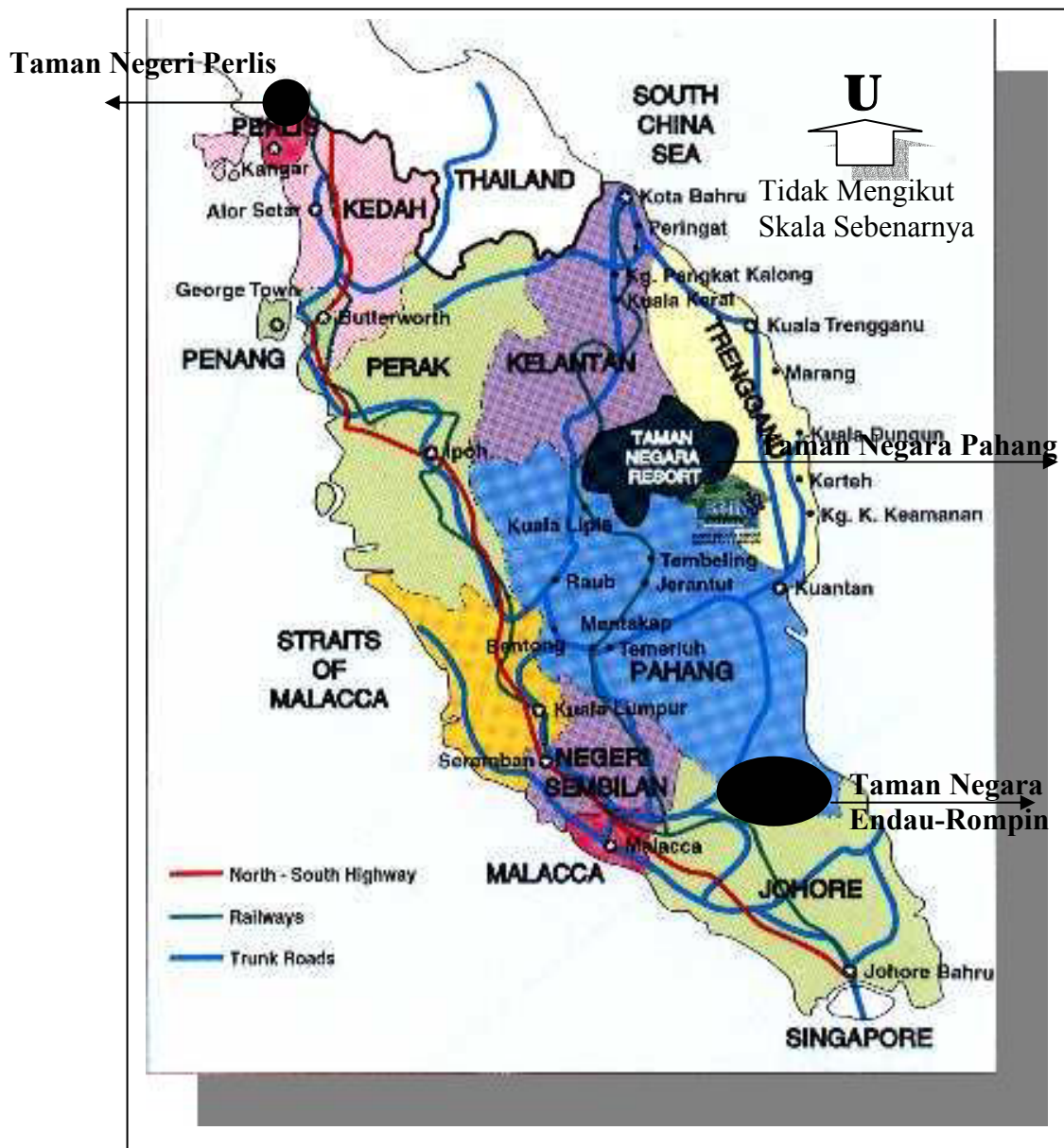
1.6 Kawasan Kajian

Kawasan kajian meliputi tiga taman negara yang berada di semenanjung Malaysia iaitu : Taman Negeri Perlis yang dibuka pada tahun 1999 dengan luas kawasan 5000 hektar, Taman Negara Endau-Rompin dengan luas kawasan 48,908 hektar dan dibuka tahun 1993, serta Taman Negara Pahang yang ditumbuhkan tahun

1939 dengan luas kawasan 434,351 hektar. Pemilihan terhadap ketiga-tiga kawasan ini dipengaruhi oleh beberapa faktor :

- Ketiga-tiga kawasan ini telah memenuhi kriteria sebagai kawasan lindungan, merujuk kepada kriteria yang dikeluarkan oleh IUCN.
- Bertepatan dengan penyelidikan yang memerlukan suatu kawasan yang telah diwartakan sebagai kawasan lindungan dan kemajuan dalam penyediaan kemudahan penginapan untuk pelancong di Taman Negara.
- Ketiga-tiga kawasan ini dapat memberikan gambaran bagaimana pelaksanaan pembangunan fasiliti penginapan di kawasan lindungan dilaksanakan di Malaysia, kerana ianya merupakan model pembangunan yang dilakukan oleh agensi swasta dan agensi kerajaan.

Gambar 1.1 Peta Kawasan Kajian

Sumber : www.wildlife.gov.my

1.7 Metodologi Penyelidikan

Metodologi penyelidikan adalah kaedah yang lebih khusus dan sesuai untuk digunakan bagi menjalankan suatu kajian. Penggunaan kaedah yang sesuai akan dapat meningkatkan kualiti suatu penyelidikan, dan untuk menjalankan kajian, pengkaji mestilah menggunakan metod yang bersesuaian dengan kajiannya (Bailey 1984).

Dengan merujuk hal diatas dan kesesuai dengan kajian, maka metodologi yang digunakan dalam menjalankan kajian ini adalah kaedah pendekatan *kualitatif* dan *kuantitatif* dengan tujuan menghasilkan kajian yang lebih mendalam dan terperinci. Manakala pada tahap analisis data pengkaji menggunakan kaedah *penilaian matrik*. Pembahasan dan pemakaian kaedah berkenaan pada kajian akan dihuraikan secara terperinci pada bab III.

1.8 Pendekatan Kajian

Pendekatan kajian ini berisikan tentang rangka kerja pengkaji yang dibahagikan pada empat bahagian, iaitu :

- Peringkat pertama : Penyusunan rangka kerja dan kajian literatur
- Peringkat kedua : Pengumpulan data-data
- Peringkat ketiga : Analisis data dan penemuan kajian
- Peringkat keempat : Kesimpulan dan cadangan Kajian

1.8.1 Peringkat Pertama

Pada peringkat ini, penyelidikan menjurus kepada mengenal pasti tentang kajian yang akan dijalankan, baik mengenai isu-isu dan masalah semasa yang timbul. Kajian literatur juga telah dilakukan pada peringkat ini untuk menyokong permasalahan yang ada bagi mengaitkan dengan penyelidikan yang hendak dilakukan.

Setelah pernyataan masalah dikemukakan, barulah pengkaji merangka dan memahami tujuan, serta menentukan matlamat dan objektif kajian. Matlamat dan objektif yang dibentuk bagi memperjelaskan tentang apa yang ingin dicapai diakhir kajian serta langkah-langkah untuk mencapainya. Penetapan penggunaan metodologi yang sesuai dalam menjalankan kajian juga ditetapkan untuk membantu penyelidik dalam menjalankan kajiannya.

Pada peringkat ini juga akan dilakukan kajian terhadap literatur atau teori-teori yang ada hubungkaitnya dengan kajian yang dijalankan. Sumber-sumber rujukan dapat diambil dari buku-buku, jurnal-jurnal mahupun kajian yang pernah dilakukan. Ini merupakan peringkat penting dalam penyelidikan kerana dari sinilah pengkaji mendapatkan gambaran jelas tentang teori-teori yang digunapakai untuk memahami keseluruhan dan sebagai panduan utama dalam menjalankan kajian ini. Dibahagian ini pengkaji memahami dengan jelas terhadap konsep-konsep sedia ada terhadap apa yang dikaji, seterusnya ia akan membantu pengkaji dalam memperbaiki, mengembangkan dan menghasilkan sesuatu yang baru dalam bidang ilmu yang dikaji.

1.8.2 Peringkat Kedua

Pada peringkat kajian lapangan penyelidik berada langsung di kawasan kajian untuk mengumpulkan data-data primer. Disamping itu, inventori, pengamatan dan pemerhatian terhadap keadaan semasa kawasan kajian dilakukan untuk mengenalpasti potensi dan halangan semasa dalam melaksanakan penyelidikan.

Selain itu, bagi mengukuhkan data-data primer, maklumat sekunder juga diperlukan seperti data-data yang terlibat perlu diperolehi dan mengemaskini data sediaada melalui jabatan-jabatan yang berkaitan langsung dengan kajian, seperti Jabatan Perhilitan, Jabatan Kerja Raya dan Penguat Kuasa Taman Negara. Ini termasuk maklumat dasar seperti, undang-undang dan polisi yang dikeluarkan oleh kerajaan dan jabatan yang berkaitan. Data-data ini akan digunakan untuk analisis di peringkat selanjutnya.

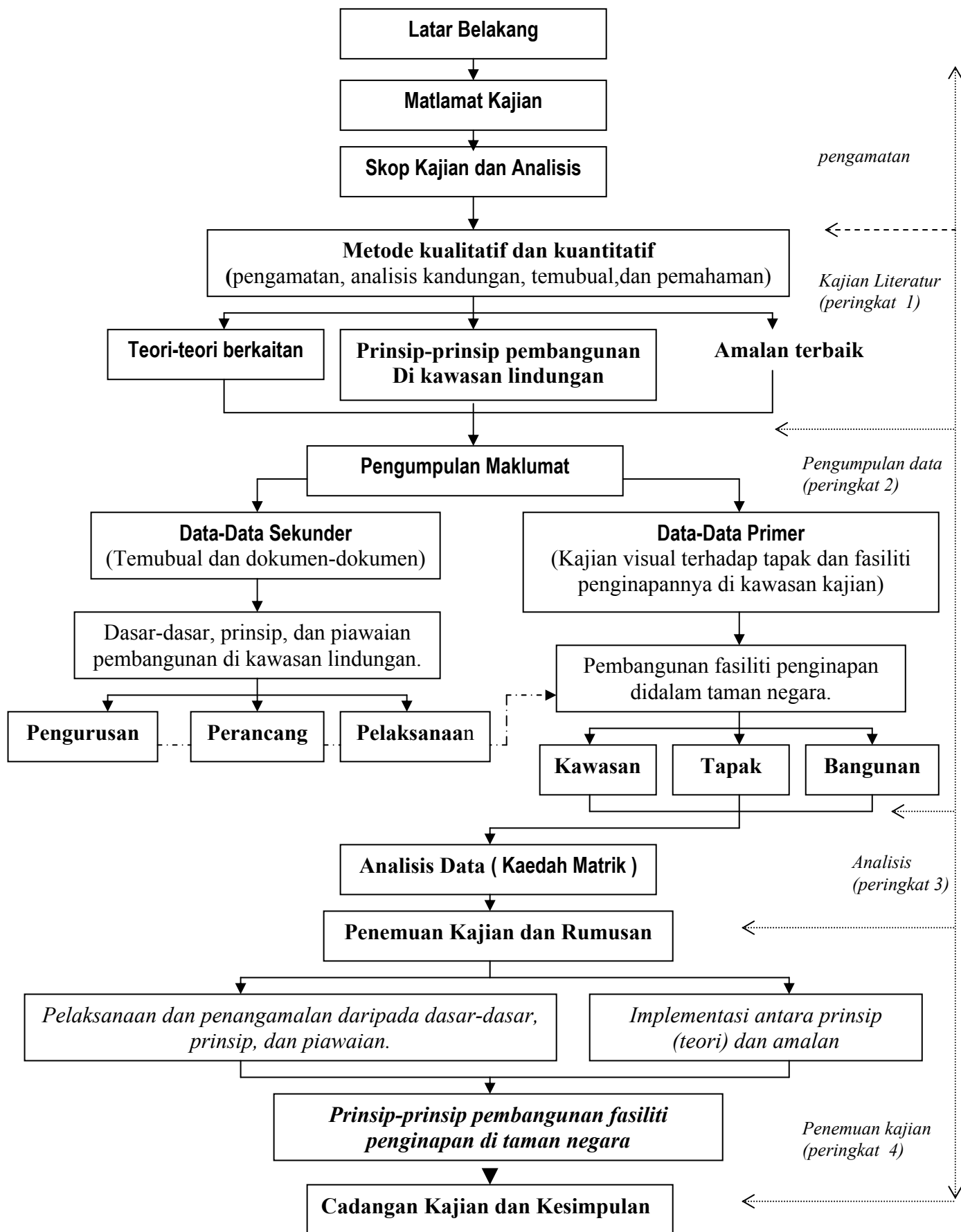
1.8.3 Peringkat Ketiga

Pada peringkat ini, semua data-data yang ada baik data sekunder mahupun data primer akan dianalisis dengan menggunakan teknik dan kaedah-kaedah yang telah ditentukan. Perbandingan antara data-data yang dianalisis menggunakan *kaedah penilaian matrik* dan teori yang berkaitan akan menghasilkan suatu rumusan adakah piawaian pembangunan fasiliti penginapan dalam kawasan lindungan memberi keberkesanan dan keamanan ataupun sebaliknya. Peringkat ini paling kritikal dalam menghasilkan suatu penemuan dan rumusan yang dapat mencapai matlamat dan objektif kajian.

1.8.4 Peringkat Keempat

Peringkat terakhir daripada penyelidikan ini adalah merupakan kesimpulan terhadap penyelidikan yang telah dilakukan dari pernyataan masalah kajian hinggalah kepada penemuan dan rumusan kajian. Setelah penemuan kajian diperolehi, maka kesimpulan yang dibuat perlulah diselaraskan dengan matlamat dan objektif kajian yang telah disasarkan pada peringkat pertama kajian ini. Selain itu, termasuklah membincangkan tentang konsep yang telah ada dengan penyesuaian kawasan kajian ataupun cadangan strategi dan polisi yang lebih berkesan dan praktikal serta cadangan daripada penyelidik. Rajah 1.1 akan memperjelas lagi bagaimana pengkaji melakukan pendekatan dan menjalankan kajian ini.

Rajah 1.1: Carta Aliran Pendekatan Kajian

1.9 Penulisan Sistematis

Dalam penulisannya, kajian ini terdiri daripada tujuh bab dengan perinciannya seperti berikut :

- Bab I : Memberikan gambaran tentang latar belakang, matlamat, objektif, skop kajian dan kawasan dimana kajian ini dijalankan. Disamping itu ianya juga memaparkan tentang metodologi dan langkah kerja pengkaji dalam menjalankan kajian ini.
- Bab II : Menghuraikan tentang rujukan bertulis dan teori-teori yang berkaitan dengan kajian. Sumber-sumber rujukan diambil dari buku-buku, jurnal-jurnal mahupun kajian terdahulu untuk dijadikan asas dan acuan bagi pengkaji dalam menjalankan kajiannya.
- Bab III : Metodologi yang digunakan oleh pengkaji dalam kajian dan penggunaanya semasa menjalankan kajian akan dihuraikan secara terperinci dan mendalam pada bab ini. Adapun kaedah-kaedah berkenaan adalah : kaedah kualitatif, kuantitatif dan kaedah penilaian matrik.
- Bab IV : Menceritakan mengenai data skunder, yang diperoleh pengkaji melalui temubual, dokumen-dokumen, kertas-kertas kajian, website, dan perbagai sumber lainnya. Diantaranya data-data tersebut adalah : dasar-dasar, piawaian, dan prinsip pembangunan dalam kawasan lindungan di Malaysia serta peranan daripada Jabatan Kerja Raya, Jabatan Perhilitan, Jabatan Perhutanan, dan Kementerian Pelancongan dalam pembangunan berkenaan.
- Bab V : Kandungan daripada bab ini adalah pemaparan daripada data-data primer/kajian kes, dimana data-data berkenaan meliputi proses perancangan dan pelaksanaan pembangunan serta fasiliti penginapan yang sediaada di kawasan kajian yang meliputi : Taman Negara Pahang,

Taman Negara Endau-Rompin dan Taman Negeri Perlis. Data-data ini diperolehi melalui kajian lapangan yang dilakukan oleh pengkaji.

- Bab VI : Analisis yang dilakukan pengkaji terhadap data-data yang diperolehi akan dipaparkan pada bab ini. Pada bahagian inilah pengkaji akan menjalankan kaidah *penilaian matrik* untuk mendapati temuan kajian.
- Bab VII : Bab ini merupakan bab penutup yang menghuraikan temuan kajian dan cadangan daripada pengkaji. Hal ini merupakan hasil dan kesimpulan keseluruhan daripada kajian yang telah dijalankan.

1.10 Rumusan

Penyelidikan yang akan dijalankan adalah berupa kajian yang akan melihat sejauh mana kemapanan dan keberkesanan piawaian pembangunan fasiliti penginapan dalam kawasan lindungan telah dilakukan di Malaysia. Diharapkan diakhir kajian ini akan mencapai matlamat dan objektif yang telah disasarkan. Ini adalah penting untuk bersiap sedia membantu pihak berkuasa ataupun pihak-pihak yang berkaitan dalam pembangunan kemudahan penginapan di kawasan lindungan sesuai dengan keadaan alam persekitaran, sehingga pembangunan yang dilakukan pada masa hadapan dapat memberikan keberkesanan dan kemapanan dari segi kesepaduan bangunan dengan alam persekitarannya.

Senarai Rujukan

- Achille, M. (2000). Pugh Method or Decision-Matrix Method. *Evaluation Matrix*. Vol 112 (9). 24-32.
- Adams, C. (1995). Holistic Site Design. Paper presented at seminar, *Ecologie Planning and Sustainable Design*, 10-12 July, St. John, U.S. Virgin Island : IEE, 67-78.
- Amsari, F (1981). Prinsip-prinsip Masalah Pencemaran Lingkungan. 2th ed. Jakarta : Air Langga.
- Anderson, B. (1992). *Solar Building Architecture*. Cambridge, Mass : The MIT Pr.
- Anink, D & Boonstra, C. (1996). *Handbook of Sustainable Building*. London : James & James.
- Alexander, C. (1979). *The Timeless Way of Building*. 11th ed. New York : Oxford University Press.
- Arwed, T. (1992). *Ecologis Planning*. Braunschweig, Wiesbaden : Fried, Vieweg & sohn.
- Bailey, K D.(1978). *Methods of Social Research*. New York : Free pr.
- Baud, B., Manuel and Lawson, F. (1998). *Tourism and Recreation Handbook of Planning and Design*. Boston U.S, Architectural Press.

- Beamiss (1987). *Basic Design in Architecture*. Zurich : ETH-GTA.
- Beda, G. and Szekeres, A. (1992). Thoughts on The Cherry Tree. In: Fischer, H. 2th ed. *Arsitektur dan Lingkungan*, Yogyakarta : Yayasan Karnisiu, 48-50.
- Bertha (1991). Design of Building. In : Arwed, T. ed. *Ecologis Planning*. Braunschweig, Wiesbaden : Fried, Vieweg & sohn.137-141
- Blangy and Wood (1992). Tourism and Ecotourism. In: Butler, W. R, and Boyd, W. S. ed: *Tourism and National Park : Issues and Implikations*, England : Johs Wiley & Sons . LTD.102-109
- Bodlender, J. (1991). *Developing Tourism Destinations : Policies and Perspective Essex*. England : Longman.
- Brayman (1989). *Quantity and Quality in Social Research*. London : Unwin Hyiman.
- Bruce, (1990). *Techniques for Low-cost Help Building*. New York : New American library.
- Burgess, R. A. (1982). *Construction Projects : Their Financial Policy and Control*. London : Construction Pr.
- Butler, W. R, and Boyd, W. S, (2000) . *Tourism and National Park : Issues and Implikations*, England : Johs Wiley & Sons . LTD.
- Camgeni, K. (1986). Baukonstruktionslerhe. In: Frick, H. and Pujo, L. ed: *Ilmu Kontruksi Perlengkapan dan Utilitas Bagunan*. Yogyakarta : Yayasan Karnisius.131-136.
- Ceballos-Lascurain, H, (1996). *Tourism, Ecotourism, and Protected Areas : Switzerland* : IUCN.

- Chatani, M, Yagi, K, Mori, K, and Yamuguchi, H. (1981). Indonesia Sulawesi shima Sadan Toraja no shūroku to jūkyo no keitai. *Analyses of Toraja Settlements and Housing in Sulawesi island, Indonesia*. Tokyo : Housing Architecture Research Institute.
- Clamp, H. (1982). *Spon` Landscape Contract Handbook : 2nd ed* : New York : E & FN SPON.
- Creswell, J. W. (1994). *Research Design : Qualitative and Quantitative Approaches*. London : Sage Publications.
- Cresswell, J. W. (2003). *Research Design : Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches*. 2th ed. London : Sage Publications.
- Curtis, and William, J. R. (1982). *Modern Architecture since*. News Jersey : Printice Hall, Incorporated.
- Dickson and David. (1978). *Alternative Technologie*. In: Direktorat Perumahan. ed: *Rumah Sehat dalam Lingkungan Sehat*. Jakarta : Air Langga. 170-172.
- Dinas Pariwisata Indonesia, (2001). *Panduan Mengenai Tempat-tempat Wisata Alam di Indonesia*. Jakarta : Gramedia.
- Doczi, G. (1994). *The Power of Limits. Proportional Harmonies in Nature, Art, and Architecture*. Boston, London : Shambala,
- Dorward, M. (1990). *Housing, architecture and iconography*. In: Frick, H ed: *Membangun dan Menghuni Rumah Dilereng. Seri Pengetahuan Lingkungan-Manusia-Bangunan 2*. Yogyakarta : Kanisius. 52-54.
- Edington, G. (1986). *Recreation and Accommodations. Concept and Design*. New York : New American library.

- Egenter, N. (1992). *The Present Relevance of the Primitive in Architecture. Architectural Anthropology*. Lausanne : Structura Mundi.
- Ernst, N. (1990). *Architects` Data I*. 2th ed. Braunschweig : Friedr, Vieweg & Sohn Verlagsgesellschaft mbH.
- Ernst, N. (1996). *Architects` Data II*. 2th ed. Braunschweig : Friedr, Vieweg & Sohn Verlagsgesellschaft mbH.
- Festinger, L. and Katz, D. (1953) . *Research Methods In The Behavioural Sciences*. Holt. London : Rinehart and Winston.
- Fischer, H. (1991). *Arsitektur dan Lingkungan*. 2th ed. Yogyakarta : Kanisius.
- Frick, H. and Suskiyatmo, B. (1998) *Dasar-dasar Eco-arsitektur I*. Yogyakarta : Karnisius.
- Frick , H. (1998). *Seri II Arsitektur dan Lingkungan*. Yogyakarta : Karnisius.
- Frick, H. dan Purwanto, LMF. (1998). *Sistem Bentuk Struktur Bangunan. Dasar-Dasar Konstruksi Dalam Arsitektur*. Yogyakarta : Karnisius.
- Frick, H. and Koesmartadi Ch. (1999). *Ilmu Bahan Bangunan, Eksploitasi, Pembuatan, Penggunaan dan Pembuangan*. Yogyakarta : Karnisius.
- Frick, H. and Pujo, L. (2002). *Ilmu Kontruksi Perlengkapan dan Utilitas Bagunan*. Yogyakarta : Karnisius.
- Frick, H. (2003). *Membangun dan Menghuni Rumah Dilereng. Seri Pengetahuan Lingkungan-Manusia-Bangunan 2*. Yogyakarta : Kanisius.
- Fitestone, J. (1987). *Research Methods*. London : Sage Publications

- Glesne, H. (1999). Qualitative and Quantitative Methods. In: Cresswell, J. W. ed. Research Design : *Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches*. 2th ed. London : Sage Publications. 69-75.
- Graw-hill, M. (2000). Resort Design : *Planning, Architecture, and Interiors* : New York U.S.A. Division of the McGraw-hill companies.
- Gunn, C. A. (1978). Tourism Planning : *Basics, Concepts, and Cases*. London : Taylor & Francis, publishers since.
- Gunn, C. A. (1997) . Vacationscape: *Developing Tourist Areas*”. 3th ed. London : Taylor & Francis, Publisher.
- Healy, L. (1992).Housing Planning. In. Pearson and David, G. T. ed. *The Natural House Book*. London : Gaia Books. 13-16.
- Hammer, S. (1990). The Dilemma of Qualitative Method. London : Herbert blumer and the chichago tradition.
- Hall, C. M. (2000) : Tourism Planning : *Policies, Processes and Relationships*. London : Pearson Education Limeted.
- Herliczek. (1996). Where Is EcoTourism Going. *the amicus journal*. vol 181 (1) : 31-34.
- Hughes and North. (1972). The Old Cottage Of Snowdonia . London : Gaia Book.
- Inskeep, E. (1991) . National and Regional Tourism Planning. U.S.A : Van nostrand reinhold.
- Inskeep, E. (1994) . National And Regional Tourism Planning : *Methodologies And Case Studies*. U.S.A : Van nostrand reinhold.

- Taylor, J., Steven, and Bogdan, R. (1998). *Quantitative Research Methods: A Guide Book and Resoursrce*. London : john wiley & sons, Inc.
- JKR (1998) : Laporan Cadangan Untuk Menyiapkan dan Membina Projek Pengembangan Konservasi Hidupan Liar dan Kesadaran Awam di Kuala Atok Pahang, Jilid I. document kontrak. Unpublished Report.
- Krusche, P. (1982). *Ecologis Buillding*. Wiesbaden, Berlin: Bauverlag.
- Kutay, F. (1989). National park . In: Ceballos-Lascurain, H, ed. *Tourism, Ecotourism, and Protected Areas* : Switzerland : IUCN.43-47
- Lawson, F. R. (1992). *Hotel and Resort Planning*. Oxford : Architectural Press.
- Lawson, F. R. (1995). *Hotel and Resort : Planning, Design and Refurbishment*. Oxford : Architectural Press.
- Lee, T. (1976) . *Psychology and The Environment* . London : Methuen.
- Leverthold and Howart, J. (1984). *Building and Landcape*. München : Callwey
- Lippsmiler, G. (1997). *Bangunan Tropis*. 2th ed : Jakarta. Air langga.
- Lynch, K. (1984). *Cottage and Resort. Planning and Design*. New York : Oxpord University press
- Malaysian National Ecotourism Plan (1996) *Pelan Ekopelancongan Kebangsaan Malaysia. Ringkasan Eksekutif*. Petaling Jaya : WWF Malaysia
- Malaysian National Ecotourism Plan (1996). Petaling Jaya : WWF Malaysia.
- Mangunwijaya, (1988). *Pengantar Fisika Bangunan*. 3th ed. Jakarta : Djambatan 1988.

- Marsal, C., and Robinson, G. B. (2001) *Desingning Qualitatif Research*. Newbury Park London and Newdehli, Sage Publications.
- Marson, J. (1996). Quantitative Methods. In: Taylor, J., Steven, and Bogdan, R. ed. *Quantitative Research Methods: A Guide Book and Resourrce*. London : john wiley & sons, Inc.85-88.
- Martin, S. C. (1998). The Evaluation Matrix .*Business Solutions, The Positive Way All rights reserved*. vol 161 (2). 21-39.
- Mathieson, A. and Geoffery, W. (1991). *Pelancongan : Impak Ekonomi, Fisikal dan Sosial* . Kuala lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka Kementrian Pendidikan Malaysia.
- McHarg, D. (1969). Hotel Planning. In: Lynih. ed. *Cottage and Resort. Planning and Design*. New York : Oxpord University press.56-57.
- Messac, A. (2000). Matrix Method. *Engineering Design, A systematic Approach*. London : Springer-Verlag
- Michael, L. and Torsten, K. (2003). Global Ecotourism Policies and Case Studies: *Perspective and Constraints*. London : Chanel view publication.
- Neil, R. (1992). *Recreation Planning and Development*. London : Macmillan
- Odum, E. P. (1994). *Dasar-dasar Ekolog*. 2th ed. Yogyakarta: Gajah Mada University Press.
- Page, J. S. (1995) : *Urban Tourism* . London and New York : Routledge
- Page J. S, and Getz . D (1999). *The Business of Rural Tourism* . London : An International Thamson Publishing Company.

- Pearson and David, G. T. (1992). Design for a Living Planet. *Paper for the International Svedala Symposium on Ecological Design*, 11-14 September, Budapest. ETH. 86-91.
- Pearson and David, G. T. (1994). *The Natural House Book*. London : Gaia Books.
- Peter and Bowen (1998) *Climate Resposive Building*. England : St,Gall.
- Reaves, C. C. (1992). *Quantitative Research for The Behavioral Sciences*. London : John Wiley & sons, inc.
- Reed, R. H. (1953). *Design for Natural Ventilation in Hot Humid Weather*. Texas : Penguin books.
- Richard, and Sharpley, J. (1998) : *Rural Tourism An Introduction* . London :An International Thamson Publishing Company.
- Ringo, C. B. & Anderson, B .R. (1992). *Designing Floor Slabs on Grade. Step-by-Step Procedures, Sample Solutions, and Commentary Addison*. Boston : Aberdeen Group.
- Rosaleen, D. (2002). *Too Far. Ecotourism, Politics, and Exploitation*. London : Easthscan publications ltd.
- Rykwert, J. (1972). *On Adam`s House in Paradise. The Idea of the Primitive Hut in Architectural History*. New York : The Museum of Modern Art.
- Salim, S. (1987). *Rumah Tropis. Seri Anatomi Struktur dan Bangunan*. Jakarta : Air langga.
- Scheyvens ,R. (2000). *Tourism For Development*. London : pearson Education Limeted.

- Scheyvens, R. (2002) : Tourism for Development : *Empowering Communities*.
London : Pearson Education Limited.
- Schwand (1989). Qualitative Methods. In: Cresswell, J. W. ed. Research Design :
Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches. 2th ed. London :
Sage Publications. 23-24.
- Schwanke, D. (1997). Resort Development Handbook. Washington : Urban Land
Institute.
- Schmid, P. (1983) Bio-logis Architektur. 2th ed. Köln-Braunsfeld: Rudolf Müller,
1983.
- Schneider, R. (1981). Natural Building. Stuttgart: Institut für leichten Flächen
tragwerke.
- Shuhana, Shamsuddin (1997) . Identity of Place : *a case study of Kuantan town
centre*. University of Nottingham, Ph.D. Tesis.
- Simonds, J. O. (1985). Landscape Architecture. 2th ed. New York : McGraw-H.
- Silverman, D. (1993). Interpreting Qualitative Data : *Methods for Analyzing Talk,
Tex and Interaction*. London : Sage publication.
- Sujono, M. (1985). Kamus Besar Bahasa Indonesia. 5th ed. Jakarta : Balai pustaka
- Stephen, J. P. and Don .G. (1991) : The Business of Rural Tourism. London : An
International Thamson Publishing Company.
- Stewart. K. (2001). Design Methods Fact Shee. *Weighted Objective Matrix Methods*.
London : Schooll of Engeneering And Advanced Tegnology.

- Soengeng, (1985). Peran, Kesan dan Pesan Bentuk-Bentuk Arsitektur. Jakarta : Djembatan.
- Syamsul, A (1990). Data Arsitek Jilid I . 2th ed. Jakarta : Airlangga.
- Taylor, J., Steven, and Bogdan, R. (1998). Quantitative Research Methods: *A Guide Book and Resource*. London : John Wiley & Sons, Inc.
- Tajuddin, M. and Nangkula, U. (2003). Sejarah, Teori, dan Kritikan Seni Bina. Johor Bahru : Universiti Teknologi Malaysia.
- TIES (1998). Definition and Ecotourism Principles. In: Regina, S. ed. *Tourism For Development*. London : Pearson Education Limited. 123-134
- Trancik, R. (1987). Finding Lost Space Theories of Urban Design. New York : Oxford University Press.
- United Nations (WTO) (2003): Report of the Economic and Social Council : *Assessment of The Results Achieved in Realizing Aims and Objectives of The International Year of Ecotourism*. Madrid : IYE.17-21
- User, J. (1996). Research Methods. In: Marsal, C and Robinson, G.B, ed: *Designing Qualitatif Research*. Newbury Park London and Newdehli, Sage Publications. 72-75.
- Vale, Brenda, and Rober. (1996) Green Architecture. : *Design For a Sustainable Future*. London : Thames and Hodson Ltd.
- Walter, G. (1987). Design in Architecture . Köln : Rudolf müler.
- Weaver, D. B. (1998). Ecotourism In The Less Developed World. London : Cab International

Weber, R. P. (1985). *Basic Content Analysis*. Beverly Hills, Calif : Sage Pub.

Wilson, F. (1984). *A graphic Survey of Perception and Behavior for The Design Professions*. New york : Van Nostrand Reinhold.

Worskett (1969). *The Character Of Towns*. London : Architektur Press.

Wright, F. L. (1954). *The Natural House*. New York : New Tork Horison Press.

Wright, F. L. (1957) *Truth Against the World*. New York : A Wiley-interscience publication.

Wright (1993). *Ecotourism, Ethics or Eco-sell*. London : Pearson educations limited.

World Tourism Organitation (2004): *Tourism Highlights Editions 2004*. Madrid : IYE, Facts & Figures

Zucker, W. (1983). *The Image and Imagination of The Architect*. *In Via 6, Architecture and Visual Perception, eds Read and Doo*. Cambridge : MA: MIT Press.

Laman Web

<http://www.ecotourism.org>

<http://www.ecotourism.org.com>

<http://www.indian-wildlife.com>

<http://www.journeymart.com>

<http://www.mocat.org.my>

<http://www.thompsonssa.co.za>

<http://www.tnks.com>

<http://www.wildlife.gov.my>

<http://www.wildlifeafrica.co.za>

<http://www.wildlifeinindia.com>

<http://www.wildlywise.com>